

Best Practices

การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ
ด้วยกิจกรรม “เด็กดีศรีประชา”

โรงเรียนวัดประชาวงศาราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ด้วยกิจกรรม “เด็กดีศรีประชา” เล่มนี้ได้จัดทำขึ้นเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ โดยมีกิจกรรมเด็กดี ศรีประชาที่ได้จัดทำในสถานศึกษา และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้ที่สนใจ นักเรียน ชุมชน ได้ศึกษาหาความรู้ได้อย่างรวดเร็วและเข้าถึงได้ง่าย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารการนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการด้วยกิจกรรม “เด็กดีศรีประชา” เล่มนี้เป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่สนใจ นักเรียน ชุมชน ในการศึกษาหาความรู้

โรงเรียนวัดประชาวังคาราม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ความเป็นมาและความสำคัญของวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ	๑
วัตถุประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	๕
กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๖
ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ	๘
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ	๘
บทเรียนที่ได้รับ	๘
การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้	๘
ข้อเสนอแนะ ในการนำผลงานผลงาน/นวัตกรรมไปใช้	๑๐
ภาคผนวก	๑๒

ชื่อผลงานวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ด้วยกิจกรรม “เด็กดีศรีประชา”

ชื่อเจ้าของผลงาน โรงเรียนวัดประชาวศาราม
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.ความเป็นมาและความสำคัญของวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ

๑.๑ เหตุผล แรงบันดาลใจและปัญหาหรือความต้องการที่จัดทำผลงาน/นวัตกรรม

จากสภาพปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมนับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ได้รับการกล่าวถึงกันมากที่สุด ในหลายลักษณะ เกิดความสับสนวุ่นวายในสังคมที่ขาดความสงบสุข ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ส่วนใหญ่มาจากความประพฤติ หรือการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของบุคคลบางกลุ่มในสังคม มักจะมีการวิพากษ์วิจารณ์ และกล่าวโทษกันว่าเป็นเพราะขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดความมีน้ำใจ มีความเห็นแก่ตัวเพิ่มมากขึ้น จนทำให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาความเสื่อมทางคุณธรรม จริยธรรมของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแต่งกายที่นิยมตามแฟชั่น การดำรงชีวิต ที่ฟุ้งเฟ้อ ฟูมเฟื่อย รักความสบาย ไม่มีความอดทน ไม่มีความขยันในการทำงานหนักเพื่อความมั่นคง ของชีวิต การใช้ภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ รวมถึงมีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ เยาวชนไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้ จึงทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ไม่พึงประสงค์ นักเรียน เกิดปัญหาด้านขาดคุณธรรมจริยธรรม เช่น การทุจริตในการสอบ การขาดความรับผิดชอบ ฟังตนเอง ได้น้อย ติดเกม อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ฯลฯ ซึ่งจะส่งผลให้ยากต่อการเสริมสร้าง และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. ๒๕๕๕) จึงทำให้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดวัตถุประสงค์มุ่งให้มี การวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี ๒) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมผนึก กำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ๓) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มี คุณภาพและประสิทธิภาพ ๔) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และ ความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ได้ระบุไว้ ในมาตรา ๕๔ ว่าการศึกษาทั้งปวงต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ ๒๓, ๒๔ และ ๒๖ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า ต้องเน้น ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ เช่น ความรู้ เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา โดยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desired Characteristics) เป็นลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่าง มีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ๘ ประการ เช่น

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ ๘ ประการ คือ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ซื่อสัตย์สุจริต ๓. มีวินัย ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๕. อยู่อย่างพอเพียง ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๗. รักความเป็นไทย ๘. มีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณลักษณะที่ดีสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ต้องใช้ข้อมูลจากการสังเกต พฤติกรรมตามสภาพจริงตามบริบทของโรงเรียน ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาประเมินและตัดสินผล กลุ่มบริหารวิชาการจึงได้จัดทำคู่มือการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางในการประเมินที่เป็นไปใน รูปแบบและแนวทางอันเดียวกัน และส่งผลให้การประเมินที่ได้ตรงตามมาตรฐาน ตามตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรฯ กำหนด

โรงเรียนวัดประชาวาสาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลกรูด อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒ จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๓๐๐ คน ผู้บริหารและครูตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด เพื่อเป็นพื้นฐานชีวิตให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงได้จัดทำวิธีปฏิบัติเป็นเลิศชื่อ การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ด้วยกิจกรรม “เด็กดีศรีประชา”

๑.๒ แนวคิด ทฤษฎี หลักการสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาผลงาน/นวัตกรรม

จิตินันท์ ปันมาก (๒๕๖๑, หน้า ๒๐) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ว่า หมายถึงคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียน เป็นคุณลักษณะที่โรงเรียน ชุมชน หรือสังคม จำเป็นต้องเน้น และปลูกฝังลักษณะให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาในด้านต่างๆซึ่ง ประกอบด้วย ๑.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒.ซื่อสัตย์สุจริต ๓.มีวินัย ๔.ใฝ่เรียนรู้ ๕.อยู่อย่างพอเพียง ๖.มุ่งมั่นในการทำงาน ๗.รักความเป็นไทย และ ๘.มีจิตสาธารณะ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๓, หน้า ๕๓) กล่าวถึง ความสำคัญของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ว่า การที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความประพฤติ ด้านการเรียนการร่วมกิจกรรมเป็นการพัฒนาสู่การเป็นสังคมที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปรับเปลี่ยนรากฐานกระบวนความคิดและค่านิยมของคนในสังคมให้ ถูกต้อง เปรียบเสมือนกับเป็น พิมพ์เขียวสำคัญของยุทธศาสตร์ในการสร้างชาติ ตามทิศทางที่เราต้องการ จะให้เป็นไปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่สำคัญของการ จัดการศึกษาคือการพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูป การศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ และมุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวาง และทั่วถึงโดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรมจิตใจและปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษานอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความ ตระหนักให้ ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่กำหนดขึ้น โดยพิจารณาจากสภาพของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องเน้นและ

ปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวมทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคง สงบสุขในสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการทางการเรียนรู้ การคิดของ Piaget

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๑, หน้า ๕๗-๕๘) กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการ ทางการคิดของ Piaget สรุปได้ว่า สติปัญญาหรือความสามารถในการรู้คิดเป็นพื้นฐานของการมี คุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากผู้มีความคุณธรรมจริยธรรมสูง มักเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณ และสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับสาเหตุและผลของการกระทำได้ นักวิชาการทาง จิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางการรู้คิด คือ Jean Piaget ได้เสนอพัฒนาการ ทางการรู้คิดได้ ๔ ขั้น ได้แก่

๑.๑ ขั้นระยะการเคลื่อนไหวสัมผัส (The sensorimotor stage) เป็นช่วงของเด็ก แรกเกิดถึงอายุ ๒ ขวบ จะมีพัฒนาที่เกี่ยวข้อกับความคงที่ของวัตถุ โดยจะเริ่มรับรู้ว่าวัตถุที่หายไปจาก สายตาของตนยังคงเป็นวัตถุเดิม และไม่ได้หายไปไหน เช่น เมื่อเอากระดาดมาคั่นของเล่นที่เด็ก กำลังเล่นอยู่ เด็ก ๆ จะตัดกระดาดเอาของเล่น แสดงว่าเด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคงอยู่ของ วัตถุ ในช่วงนี้จะเกิดกระบวนการ ๒ ประเภทคือ

๑.๑.๑ การดูดซึม (Assimilation) เป็นการรับรู้เข้าสู่โครงสร้างเดิมและเข้าสู่ ระบบเดิมเป็นการปรับสภาพแวดล้อมให้เข้ากับการรู้คิดของตนและปฏิเสธสิ่งที่ไม่เข้ากับการรู้คิดของตน

๑.๑.๒ การปรับเปลี่ยน (Accommodation) เป็นการปรับความคิดหรือ ปรับตัว ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เกิดการยอมรับประสบการณ์ใหม่ กระบวนการทั้งสองจะทำ ให้บุคลิกเกิดความสมดุล (Equilibration)

๑.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติการ (The preoperational stage) เป็นช่วงของเด็กอายุ ๒-๔ ขวบ เด็กจะมีพัฒนาการทางสรีระมากขึ้นและสามารถสำรวจสภาพแวดล้อมได้มากขึ้นเรียนรู้ คำและพฤติกรรมใหม่ๆ แต่มีความคิดและพฤติกรรมที่เด่น คือ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) เด็กเชื่อว่าสิ่งที่ตนเห็นตนเข้าใจนั้น คนอื่น ๆ ก็เห็นและเข้าใจอย่างที่เราเห็นและเข้าใจ ในช่วงนี้ เด็กจะมีการเลียนแบบผู้ปกครองมา ไม่ว่าจะเป็นคำพูด ท่าทาง กิริยามารยาท และพฤติกรรม ในช่วงกระบวนการ Assimilation เป็นกระบวนการที่ใช้มาก โดยเมื่อเด็กเล่นเด็กจะเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบข้างมากขึ้น

๑.๓ ขั้นปฏิบัติการแบบรูปธรรม (The stage of concrete operations) ปรากฏ ในเด็กอายุ ๕-๑๐ ขวบ มีความคิดที่จัดเป็นระบบมากขึ้น สามารถคิดทวนกลับและมีสิ่งกับในเชิงของ มวลสาร ปริมาตร และน้ำหนัก

๑.๔ ขั้นปฏิบัติการแบบระบบ (The stage of formal operations) เป็นความ สามารถในการคิดแบบสมมติและการคิดเป็นเหตุเป็นผล โดยมีลักษณะระบบคิดเป็น ๓ ประการคือ

๑.๔.๑ การสร้างการทวนกลับความคิดเกี่ยวกับความจริงกับความเป็นไปได้ (Thinking in possibilities) ผู้มีความสามารถในการคิดขั้นนี้ จะสามารถคิดสลับไปมาระหว่าง ความจริงกับความเป็นไปได้ ซึ่งเป็นความคิดสมมติ ผู้ที่มีพัฒนาการในขั้นนี้สามารถคิดในเชิง นามธรรมได้

๑.๔.๒ ความคิดแบบตั้งสมมติฐานจากหลักที่กว้างกว่า (Hypotheticaldeductive thinking) ผู้ที่คิดในเชิงนามธรรมได้จะสามารถตั้งสมมติฐานได้แล้วตรวจสอบ สมมติฐานด้วยการทำวิจัย ๑.๔.๓ ความคิดถึงการคิด (Thinking about thinking) ผู้ที่ คิดแค่ในด้าน นามธรรมแบบระบบขั้นนี้จะสามารถคิดถึง ความหมายความสำคัญ คิดวิเคราะห์และคิดหาเหตุผล ประกอบการคิดหรือการจินตนาการของตนเอง ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดและวิจารณ์ตนเองได้

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ดวงเดือน พันธมนาวิน (๒๕๓๖, อ้างถึงใน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิง คุณธรรม, ๒๕๕๑, หน้า ๑๙-๒๐) กล่าวถึงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ไว้ว่า เป็นทฤษฎีที่เสนอจิตลักษณะ ๖ ประการ ที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี คนเก่งและมีสุขของคนไทย ซึ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ราก ลำต้น และส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้ ส่วนแรก คือ ราก แทนจิตลักษณะพื้นฐานสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่

๑) สุขภาพจิต หมายถึง ความวิตก กังวล ตื่นเต้น ไม่สบายใจของบุคคลอย่าง เหมาะสมกับ เหตุการณ์

๒) ความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญา หมายถึง การรู้การคิดในขั้นรูปธรรม หลายด้านและ การคิดในขั้นนามธรรม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของ Piaget

๓) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ความเอื้อ อาทร เห็นอก เห็นใจ และสามารถคาดหรือทำนายความรู้สึกของคนอื่น ส่วนที่สอง คือ ลำต้น เป็นผลมาจากจิตลักษณะ พื้นฐานที่ราก ประกอบด้วย จิตลักษณะ ๕ ประการ ได้แก่

๑) ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม ทศนคติ หมายถึง การเห็นประโยชน์โทษ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คุณส่วนใหญ่เห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่ มักจะเกี่ยวข้องกับหลักทางศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความพอใจ ไม่พอใจต่อสิ่งนั้น และพร้อมที่จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น

๒) เหตุผลเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำที่ทำ เพื่อส่วนรวม มากกว่าส่วนตัวหรือพวกพ้อง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg

๓) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลว่า สิ่งที่จะกระทำลงไปในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไร ในปริมาณเท่าใด ต่อใคร ตลอดจนความสามารถ ในการอดได้ รอได้ สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวานได้

๓) ความเชื่ออำนาจใจตน ความเชื่ออำนาจใจตน หมายถึง ความเชื่อว่าผลที่ตน กำลังได้รับอยู่เกิดจาก การกระทำของตนเอง มิใช่เกิดจากโชค เคราะห์ ความบังเอิญ หรือการควบคุมของคนอื่น เป็นความรู้สึกในการทำนายได้ ควบคุมได้ของบุคคล

๔) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฟัน อุปสรรคในการทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ ส่วนที่สาม คือ ส่วนของดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของ คนดีและคนเก่ง ซึ่งแสดงพฤติกรรมทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดีและพฤติกรรม การ ทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ ๘ ประการ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่น ในการทำงานรักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ที่กล่าวมา มีความสำคัญในการดำเนินการพัฒนา ผู้เรียนของครูผู้สอนภายในโรงเรียนเป็นอย่างยิ่งโรงเรียนทุกโรงเรียน สามารถนำไปปรับใช้โดยการสร้างรูปแบบกระบวนการและกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ดังนี้

๑.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๒.ความซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจและยึดหลัก ความจริง ความถูกต้อง ในการดำเนินชีวิต มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

๓.มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

๔.ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๕.อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผนป้องกัน ความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๖.มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย ด้วยความเพียรพยายาม ท้มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

๗.รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูทวาทิใช้ ภาษาไทย ในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

๘.มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญาลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

๒.วัตถุประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

๒.๑ จุดประสงค์ของผลงาน/นวัตกรรม

๒.๑.๑ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด

๒.๑.๒ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความประพฤติและปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม

๒.๑.๓ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างความสุขในสังคม ชุมชน

๒.๒ เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรม

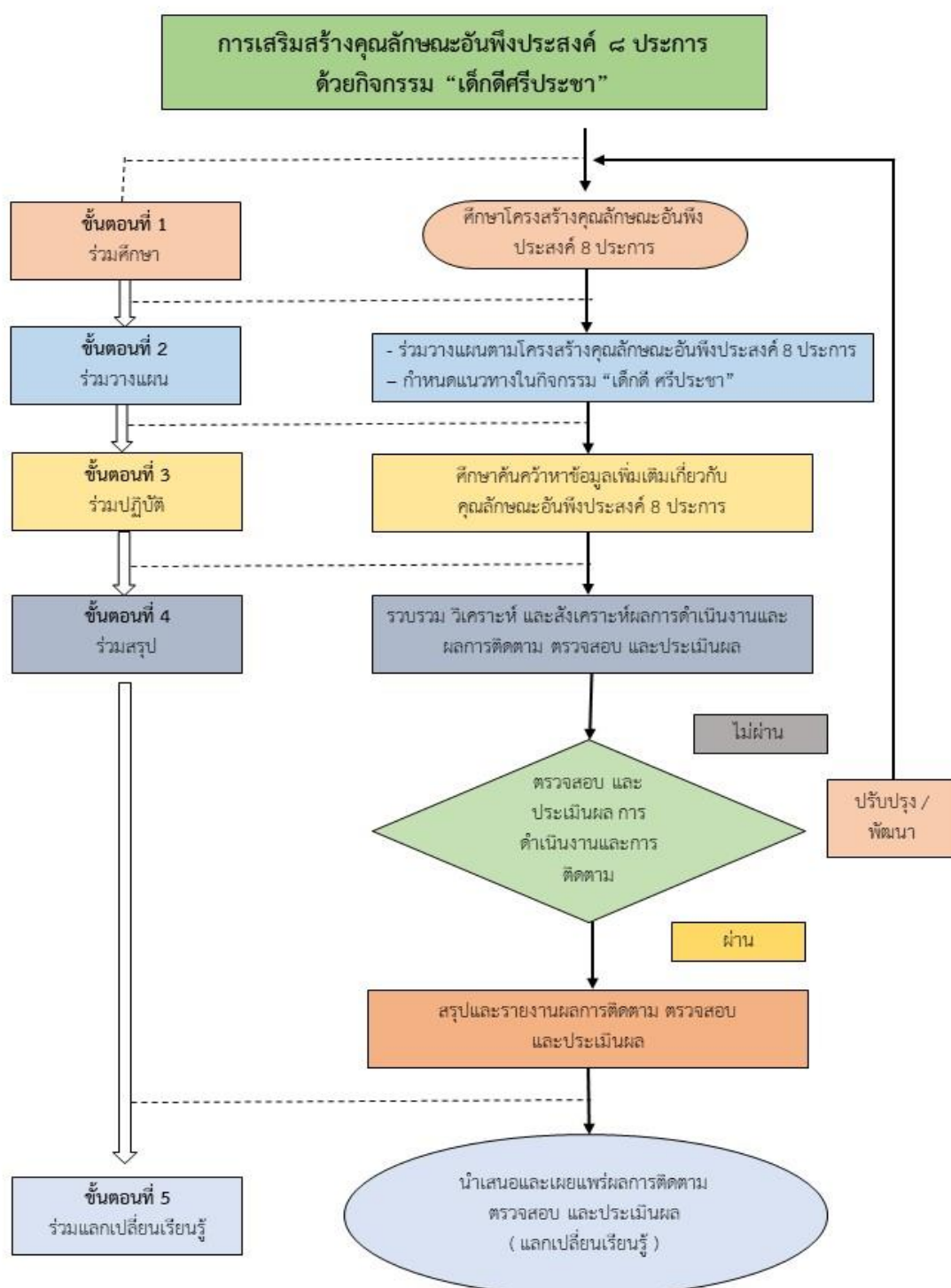
เชิงปริมาณ

- นักเรียนโรงเรียนวัดประชาวงศารามทุกคน
- ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดประชาวงศารามทุกคน

เชิงคุณภาพ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนทุกคนมีความตระหนักรู้เข้าใจ และคิดอย่าง มีเหตุผล ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความภูมิใจในการทำ ความดี อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ต่อเนื่อง และยั่งยืน

๓.กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๓.๑ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม

๓.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม

การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการด้วยกิจกรรม “เด็กดีศรีประชา” มีขั้นตอนดังนี้
ขั้นที่ ๑ ขั้นวางแผน

๑.๑ ศึกษาข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้กิจกรรม เด็กดีศรีประชา

๑.๒ ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดประชาวังคาราม ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีกาพัฒนาทางด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑.๓ คุณธรรมอัตลักษณ์สถานศึกษาโรงเรียนวัดประชาวังคาราม ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑.๔ เอกสารการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรม

๑.๕ สร้างรูปแบบและกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้กิจกรรม เด็กดีศรีประชา

ขั้นที่ ๒ ขั้นดำเนินการตามแผน

กำหนดกิจกรรมหลัก ที่เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครอบคลุมทั้ง ๘ ประการ จัดทำโครงการ กิจกรรมสนับสนุน ดำเนินกิจกรรมควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน

ขั้นที่ ๓ ขั้นนิเทศ ติดตามตรวจสอบ

- กำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ กิจกรรมต่างๆ ครอบคลุมทุกกิจกรรม

- นำข้อมูล ผลที่ได้จากการนิเทศ ติดตาม มาสังเคราะห์หาแนวทางปรับปรุง พัฒนา

ขั้นที่ ๔ ขั้นปรับปรุง พัฒนา

- นำผลการติดตาม ตรวจสอบ มาเป็นข้อมูล กำหนดแนวทางในการพัฒนา

๓.๓ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

- ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

มาตรฐานการศึกษา	ระดับคุณภาพ
มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	ยอดเยี่ยม

- คุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ ภาพรวมของคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อยู่ในระดับ : ดีเลิศ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ดีเลิศ
มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพผู้เรียน	ดีเลิศ
มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ดีเลิศ

๔. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑ ผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

๔.๑.๑ ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด

๔.๑.๒ ผู้เรียนมีความประพฤติและปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม

๔.๑.๓ ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างความสุขในสังคม ชุมชน

๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน

นักเรียนโรงเรียนวัดประชาวงศาราม ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๕.๓.๑ ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ครอบคลุมทั้ง ๘ ตัวชี้วัด

๕.๒.๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างของคนในชุมชน

๕.๓.๒ โรงเรียนสามารถปลูกฝัง พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ผู้เรียนและเกิดผลอย่างเป็น

รูปธรรม

๕.๓.๒ ผู้เรียนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาตำบลกรูด ให้เป็นชุมชนต้นแบบของจังหวัด

สุราษฎร์ธานี

๕.ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

๕.๑ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมวางแผนกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๒ ผู้บริหารให้การเห็นชอบและสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรม

๕.๓ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม

๕.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลกรูดให้การสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณ

๖.บทเรียนที่ได้รับ

๖.๑ การเรียนรู้โดยลงมือกระทำจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้

๖.๒ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข

๖.๓ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสามารถนำมาเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

๗.การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้

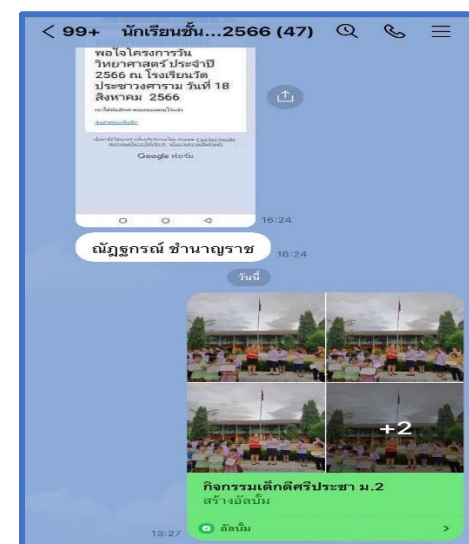
๗.๑ การเผยแพร่

๗.๑.๑ เผยแพร่ผ่านกลุ่มไลน์ห้องเรียนทุกห้องเรียน

๗.๑.๒ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ <http://wps.ac.th/>

๗.๑.๓ เผยแพร่ในเพจ โรงเรียนวัดประชาวงศาราม

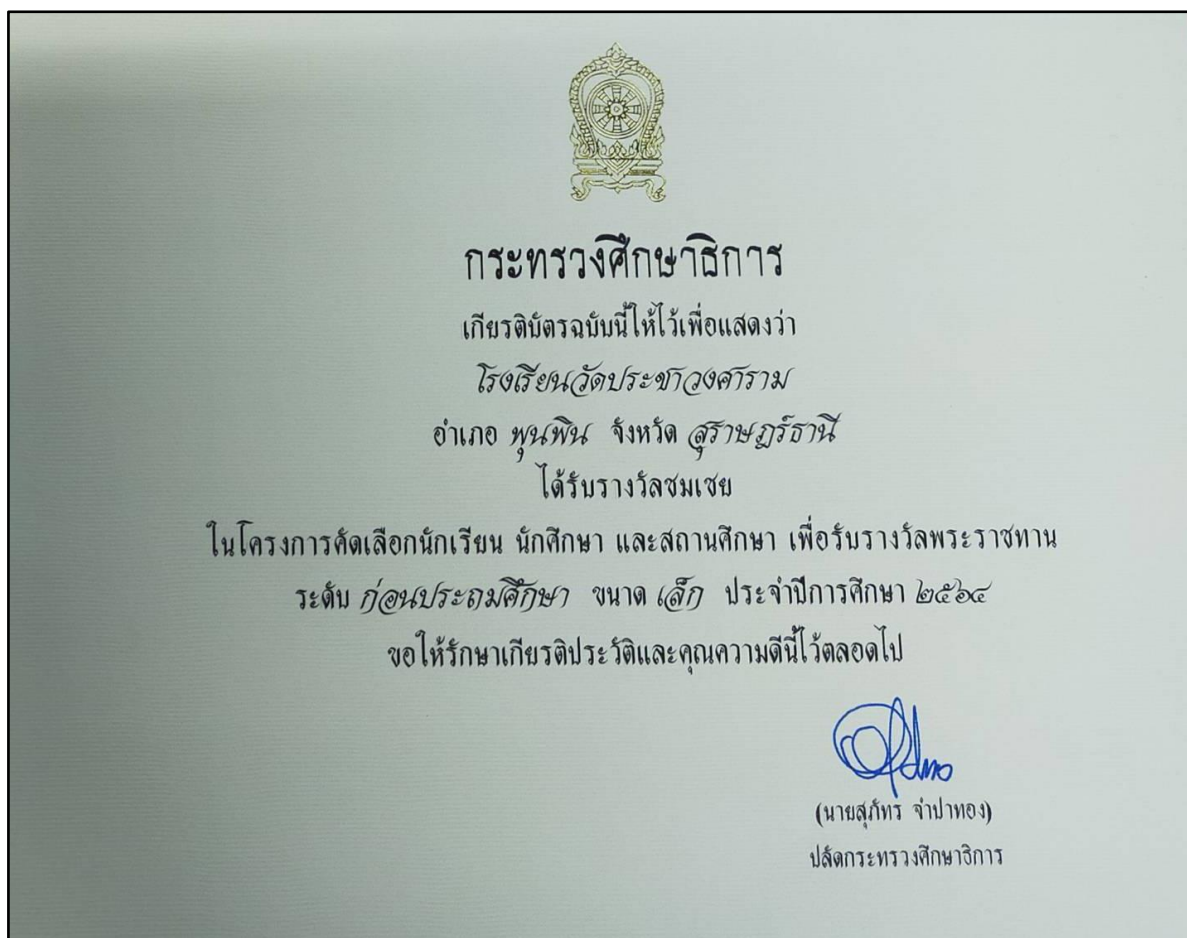
๗.๑.๔ เผยแพร่ผ่านสารประชาสัมพันธ์ โรงเรียนวัดประชาวงศาราม

๗.๒ การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

๗.๒.๑ โรงเรียนวัดประชาวังคาราม ได้รับรางวัลชมเชยในโครงการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔ และ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

๗.๒.๒ โรงเรียนวัดประชาวังคาราม ได้รับรางวัลสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

๘.ข้อเสนอแนะ ในการนำผลงานผลงาน/นวัตกรรมไปใช้

- ๘.๑ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น ร่วมคัดเลือกนักเรียน
- ๘.๒ ปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะกับบริบทของสถานศึกษา
- ๘.๓ ควรจัดกิจกรรม ลักษณะของตลาดนัดคุณธรรม เพื่อเผยแพร่ ชมเชยนักเรียน

ภาคผนวก

๑. กิจกรรมด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. กิจกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

๓. กิจกรรมด้านความมีวินัย

๔. กิจกรรมไฟเรียนรู้

๕. กิจกรรมด้านอยู่อย่างพอเพียง

๖. กิจกรรมด้านมุ่งมั่นในการทำงาน

๗. กิจกรรมด้านรักความเป็นไทย

๘. กิจกรรมด้านมีจิตสาธารณะ

Best Practices

การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการด้วยกิจกรรม “เด็กดีศรีประชา”

โรงเรียนวัดประขาวสงคราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ